

เล่าเรื่องวรรณคดีไทย
บทละครเรื่อง เกาทัณฑ์

ศิริวรรณ ยิ้มละมัย

 IMAC EDUCATION

เล่าเรื่องวรรณคดีไทย

บทละครเรื่อง เงาะป่า

สำหรับ
บุคคลทั่วไป
และนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

สาระที่ ๕ : วรรณคดี และวรรณกรรม

มาตรฐาน ท ๕.๑ : เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดีและ
วรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่าและนำมาประยุกต์ใช้ใน
ชีวิตจริง

ศิริวรรณ ยิ้มละมัย

เล่าเรื่องวรรณคดีไทย บทละครเรื่อง เงาะป่า

ภาพปก : สมคิด เจริญสกุลชัยพร

ข้อมูลทางบรรณานุกรมของหอสมุดแห่งชาติ

ศิริวรรณ ยิ้มละมัย.

เล่าเรื่องวรรณคดีไทย บทละครเรื่อง เงาะป่า.--กรุงเทพฯ : แม็ค, 2548.

72 หน้า.

1.วรรณคดีไทย--ความเรียง. I. ชื่อเรื่อง.

895.914

ISBN : 974-9953-53-3

สงวนลิขสิทธิ์ตามพระราชบัญญัติ

บริษัทของสงวนลิขสิทธิ์ ห้ามมิให้ผู้ใดนำส่วนหนึ่งส่วนใด หรือตอนหนึ่งตอนใด
ของเนื้อเรื่อง ภาพประกอบและอื่นๆ ที่ปรากฏอยู่ในหนังสือเล่มนี้ไปทำการคัดลอก
โดยวิธีพิมพ์ดีด เรียงตัว อัดสำเนา ถ่ายฟิล์ม ถ่ายเอกสาร
พิมพ์โดยเครื่องจักร หรือวิธีการอื่นใดเพื่อนำไปแจก จำหน่าย

สงวนลิขสิทธิ์: กรกฎาคม 2548

ราคา 50 บาท

จัดจำหน่ายโดย บริษัท สำนักพิมพ์แม็ค จำกัด

การสั่งซื้อ : ส่งรษณีย์ติดส่งง่าย ไปรษณีย์ลาดพร้าวในนาม อาจารย์พีระ พนาสุภน

9/99 อาคารแม็ค ซอยลาดพร้าว 38 ถนนลาดพร้าว แขวงจันทรเกษม

เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900

โทรศัพท์ 0-2938-2022-7 โทรสาร 0-2938-2028

พิมพ์ที่ : บริษัท เอส เอ็ม เอ ธุรกิจและการพิมพ์ จำกัด

โทรศัพท์ 0-3449-4737

คำนำสำนักพิมพ์

เล่าเรื่องวรรณคดีไทย บทละครเรื่อง เงาะป่า เป็นหนังสือสำหรับ
ค้นคว้าอ้างอิง กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สาระที่ ๕ : วรรณคดี และ
วรรณกรรม มาตรฐาน ท ๕.๑ : เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์
วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่าและนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง
ให้สามารถเลือกอ่านหนังสือได้หลากหลาย ทั้งนี้ ทาน ตำนาน เรื่องสั้น สารคดี
บทความ บทร้อยกรองและบทละคร

เนื้อหาภายในเล่มประกอบด้วย ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับบทละครพระราช-
นิพนธ์เรื่องเงาะป่า เนื้อเรื่องย่อ บทวิเคราะห์ด้านวรรณศิลป์ ด้านวัฒนธรรม
ประเพณี ด้านความเชื่อ บุคลิกของตัวละคร และแง่คิดที่ได้จากเรื่อง

บริษัท สำนักพิมพ์แม็ค จำกัด หวังเป็นอย่างยิ่งว่า หนังสือ **เล่าเรื่อง
วรรณคดีไทย บทละครเรื่อง เงาะป่า** จะเป็นประโยชน์สำหรับค้นคว้าอ้างอิง
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ในการอ่านได้
เป็นอย่างดี

บริษัท สำนักพิมพ์แม็ค จำกัด

คำนำผู้เขียน

ภาษาไทยเป็นมรดกอันทรงคุณค่าทางวัฒนธรรม ควรค่าแก่การอนุรักษ์ เผยแพร่ ศึกษา ค้นคว้า เพื่อให้เกิดความเข้าใจ ความรัก ความหวงแหน และความภาคภูมิใจในความเป็นเจ้าของภาษา อีกทั้งการนำภาษามาเรียงร้อยในรูปแบบของวรรณคดียังทำให้เกิดความโดดเด่นทางภาษาอย่างเห็นได้ชัด

“เงาะป่า” พระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ ๕) เป็นวรรณคดีมรดกอีกเรื่องหนึ่งที่ได้รับการยกย่องว่าเป็นกวีนิพนธ์ที่มีสุนทรียรสยอดเยี่ยม หลากหลายอารมณ์และความรู้สึก ทั้งในแง่ของความรู้และความบันเทิงก็เต็มเปี่ยมครบถ้วนตามลักษณะของวรรณคดีเอกที่ควรค่าแก่การศึกษาอย่างยิ่งเนื้อเรื่องเป็นการกล่าวถึงเรื่องรักสามเส้าระหว่าง ๑ หญิง ๒ ชาย ที่จบลงด้วยความเศร้าสะเทือนใจ ผู้เขียนได้กล่าวถึงเหตุการณ์ตั้งแต่ชมพูลาบรักกับลำหับไปจนถึงคนึงถวายตัว และเพื่อให้สอดคล้องกับกระบวนการเรียนรู้ในโลกปัจจุบัน จึงมุ่งเน้นให้ผู้เรียนสามารถคิดวิเคราะห์ได้อย่างมีขั้นตอนเพื่อนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อไป

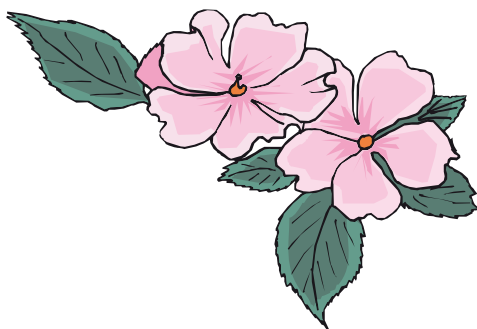
ศิริวรรณ ยิ้มละมัย

สารบัญ

ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับบทละครพระราชนิพนธ์เรื่อง เงาะป่า	๑
ผู้พระราชนิพนธ์	๑
พระราชประวัติ	๑
จุดมุ่งหมายในการพระราชนิพนธ์	๒
ลักษณะคำประพันธ์	๔
เรื่องย่อ	๕
วิเคราะห์บทละครพระราชนิพนธ์เรื่อง เงาะป่า	๒๒
ด้านวรรณศิลป์	๒๒
บทพรรณนาความงามตามธรรมชาติ	๒๒
บทเกี่ยวพาราสี	๒๔
บทโกรธ	๒๖
บทคร่ำครวญ	๒๘
การใช้โวหารเปรียบเทียบ	๒๙
ด้านวัฒนธรรมประเพณี	๓๒
ที่อยู่อาศัย	๓๒
อาหาร	๓๔
การแต่งกาย	๓๗
อาวุธ	๔๐

ประเพณีการแต่งงาน	๔๒
ประเพณีการตาย	๔๖
ด้านความเชื่อ	๔๗
ความเชื่อเรื่องภูตผีปีศาจ เทวดา นางไม้	๔๘
ความเชื่อเรื่องเครื่องรางของขลัง	๕๐
ความเชื่อเรื่องความฝันและลางบอกเหตุ	๕๒
บุคลิกของตัวละคร	๕๔
ลำหับ	๕๔
ชมพลา	๕๗
ฮเนา	๕๙
แง่คิดที่ได้จากเรื่อง	๖๐
บรรณานุกรม	๖๓

ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับบทละคร พระราชนิพนธ์เรื่อง เงาะป่า

ผู้พระราชนิพนธ์

เงาะป่า เป็นบทละครพระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๕ แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ เป็นกลอนบทละครที่มีความไพเราะและเป็นวรรณคดีไทยปัจจุบันที่ได้รับอิทธิพลมาจากวรรณกรรมตะวันตก โดยทรงพระราชนิพนธ์ไว้เป็นกลอนบทละครตามรูปแบบละครไทยสมัยโบราณ ทรงนำเค้าเรื่องมาจากเรื่องจริงของเงาะเผ่าซาไกชื่อนายคั่น ซึ่งอาศัยอยู่ในจังหวัดพัทลุง ต่อมาทรงรับอุปการะไว้เป็นมหาดเล็กในวังหลวง บทละครเรื่องเงาะป่า เป็นบทพระราชนิพนธ์อีกเรื่องหนึ่งที่มีความเหมาะสมทั้งด้านเนื้อหาและรูปแบบจนทำให้ได้รับความนิยมในเวลาต่อมา

เพื่อให้ผู้อ่านได้ทราบถึงพระราชประวัติขององค์พระผู้ทรงพระราชนิพนธ์ จึงขอกล่าวถึงพระราชประวัติของพระองค์ดังนี้

พระราชประวัติ

พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงเป็นพระราชโอรสในพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว และพระนางเธอ พระองค์เจ้ารำเพยภมราภิรมย์ (สมเด็จพระเทพศิรินทราบรมราชินี) ทรงพระราชสมภพเมื่อวันที่ ๒๐ กันยายน พ.ศ. ๒๓๙๖ ทรงมีความรู้ในด้านศิลปวิทยาเป็นอนเกอนันต์ เสด็จขึ้นเถลิงถวัลย์ราชสมบัติเมื่อวันที่ ๑๑ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๔๑๑ ขณะ